

Drugo naselje koje je imalo sve predispozicije za postanak novog urbanog središta bilo je ranosrednjovjekovno selo Ostrog, ali se zbog velike blizine jakih urbanih centara Splita i Trogira nije uspjelo transformirati u grad. Razdoblje ranog srednjeg vijeka na ovom prostoru vezano je uz doseljavanje Hrvata i osnivanje sela po obroncima Kozjaka. Prezentacija grobnog arheološkog materijala lokaliteta Radun, Gajine i Bijaći-Stombrate, fotografija starohrvatskih crkvice i Trpimirove darovnice vezane uz Bijaće Đ prijestolnicu hrvatskih vladara dinastije Trpimirovića, zorno prikazuju ovo razdoblje koje je od izuzetnog značaja za ranu povijest Hrvata.

Prema razrađenoj i usvojenoj muzeološkoj koncepciji stalnog postava za njegovu prezentaciju predviđen je cijeli drugi kat kaštela Vitturi. Budući da još uvijek nisu pronađene mogućnosti preseleljenja radnih prostora djelatnika Muzeja, koji se nalaze u sjevero-zapadnom dijelu objekta, za sada je omogućena realizacija samo prve faze postava. Logika kretanja gledatelja, koja pretpostavlja kružni tok obilaska cjelokupnog izložbenog prostora drugoga kata, bit će zadovoljena drugom fazom postava, koji će biti smješten u sadašnje radne prostore djelatnika Muzeja.

Ankica Babin

voditelj projekta
Ankica Babin

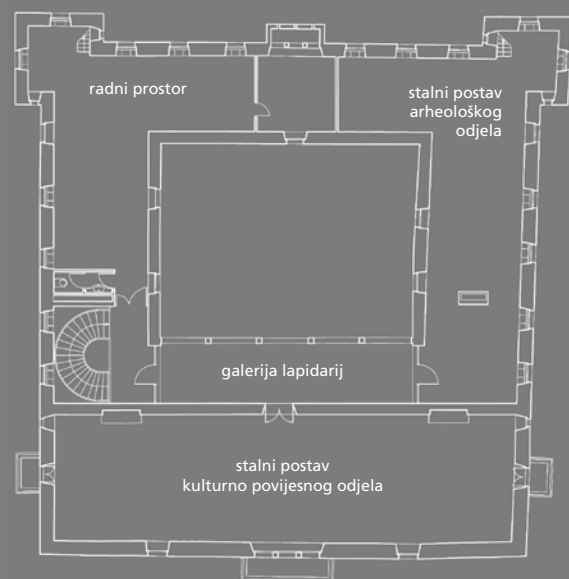
autori stalnog postava
Sanja Acalija, prof.
Ivanka Kamenjarin, dipl. arheolog
Ivan Šuta, dipl. arheolog

suradnici na postavu
Željko Laszlo, konzervator savjetnik
Dr. Katja Marasović, dipl. ing. arh.

likovno oblikovanje
Kažimir Hraste

autor fotografije
Tonko Bartulović

autori recenzije stalnog postava
prof. dr. Ivo Babić
prof. dr. Ivana Prijatelj Pavičić

Muzej niče iz identiteta za identitet

Svrha Muzeja grada jest poticanje interesa za kulturnu i prirodnu baštinu i njeno uključenje u život zajednice te razvijanje osjećaja zavičajnog identiteta građana Kaštela. Kako bi to postigao, razvija sakupljačku djelatnost i bavi se istraživačkom djelatnošću težeći novim spoznajama raznih oblika kulturne baštine Kaštela. Muzej čuva i štiti predmete u svojim zbirkama od propadanja, a izložbama (stalnim i povremenim), publikacijama i drugim načinima javnog djelovanja interpretira i prezentira kulturnu i prirodnu baštinu zavičaja. Posebnu pažnju Muzej pridaje edukaciji posjetitelja i kulturnoj akciji, stvarajući time uvjete za aktivni odnos korisnika prema Muzeju, umjetnosti i baštini uopće. Može se reći da Muzej djeluje i kao svojevrsni kulturni centar.

Muzej grada Kaštela registriran je 1999. godine kao samostalna muzejska ustanova, a nastao je preustrojem Zavičajnog muzeja Kaštela čija je inicijalna jezgra bila Galerija Studin. Galerija je osnovana 1988. godine kao ustanova u osnivanju i njen rad usmjeravan je k prerastanju u složeniji tip muzejske ustanove, primjerenije za zaštitu i prezentaciju kaštelanske baštine u cjelini. Profilirajući stručni kadar novih zaposlenika u muzeološkom smislu radilo se na formiranju arheološke, etnografske, kulturno-povijesne te zbirke moderne i suvremene umjetnosti.

Krajnji rezultat rada navedenih ustanova jest raznovrsna djelatnost Muzeja grada Kaštela i realizacija prve faze stalnog muzejskog postava u izložbenim prostorima drugog kata kaštela Vitturi.

Sakupljanje bogate muzejske građe s područja Kaštela i formiranje raznolikog zbirnog fonda, omogućilo je realizaciju temeljne funkcije gradskoga muzeja, a to je prvenstveno prikazivanje, kontekstom različitih muzejskih predmeta, nastanak grada u urbanističkome smislu. Uz to paralelno ide prezentacija kulturno-povijesnog razvoja, vezanog za sve aspekte prošlosti i sadašnjosti. Stalni muzejski postav pokazat će u svim svojim fazama specifičnost nastanka grada Kaštela, čija se pretpostavka očituje u izrazito povijesnome karakteru prostora, kontinuirano naseljenom od prapovijesti do danas.

Prezentacija stalnog muzejskog postava uvelike je bila uvjetovana zadanim prostorima kaštela Vitturi, koji je spomenik kulture visoke kategorije. Pred autore postava postavljena je i problematika predstavljanja arhitektonske i stilske slojevitosti objekta, čiji su elementi (obrambene kule, kamini, renesansni prozori) morali nužno postati dio muzejske prezentacije. U tom kontekstu oni nisu smjeli onemogućiti jasnu muzejsku tematsku cjelinu koja se proteže kroz cijeli stalni postav.

Upravo je to razlog zašto se postav sastoji iz dvije cjeline, različite i po vrsti izloženog muzejskog materijala i po načinu njegove prezentacije. U južnoj, središnjoj, i najvećoj renesansnoj dvorani drugoga kata smješteni su artefakti kulturno-povijesne zbirke, a u istočnom krilu objekta artefakti arheološke zbirke. Međusobno su povezani prostorom otvorene galerije, u kojoj su prezentirani kameni izlošci i karta s ucrtanim povijesnim lokalitetima. Slijed izlaganja muzejskih predmeta obrnut je od uobičajenog, što je uvjetovano rasporedom i stilskim odlikama arhitektonskog izložbenog prostora, budući da su pojedini njegovi elementi postali dio muzejske ekspozicije.

Kretanje posjetitelja usmjereno je preko galerije u južnu dvoranu objekta u kojoj je izložen kulturno-povijesni materijal vezan za vremenski period od 16. do 20. stoljeća. Kronološki pristup je vidljiv u interpretaciji razvoja urbanizma i arhitekture kaštelanskih naselja, kao i njihova obrana od Turaka, što je i potaklo njihovu izgradnju. Predmeti muzejsko-arhivske građe (heraldička građa, fotografije, crteži, karte, odljevi, makete, predmeti umjetničkog obrta i svakodnevne upotrebe, stilski namještaj, predmeti sakralnog karaktera) prezentirani su i ambijentalnim smještajem u reprezentativnu renesansu dvoranu. Na taj način ilustriraju život bogatih, plemenitaških i građanskih obitelji te u osnovnim obrisima ocrtavaju identitet kaštelanske kulturne povijesti.

Prelaskom u istočno krilo objekta slijedi razgledavanje dijela postava koji čine artefakti arheološke zbirke. Uvode nas u razdoblje najdublje povijesti, nalazima starim između 35.000 do 40.000.000 godina u razdoblja paleolitika.

Kaštelansko polje i Kaštelanski zaljev od najranijih vremena ljudskoga postojanja pogodni su za život. Dokaze za to pružaju kameni i koštani nalazi iz nalazišta Mujina pećina, jedinog sustavno istraženog paleolitičkog nalazišta u Dalmaciji. Važnost nalazišta

jest u cjelovitosti slojeva iz razdoblja musterijena što su potvrdile analize pronađenog materijala, koji je na specifičan način prezentiran.

Kasnije, željezno razdoblje, ostavilo je i danas u krajobrazu vidljive ilirske gradine i gomile po vrhovima i padinama Kozjaka, Opora i Trećanice. Ovakva gustoća nalazišta javlja se ponovno u doba rimske vladavine i nastavlja se kontinuirano preko ranog srednjeg vijeka do danas.

U dva navrata u povijesti, prije nastanka Kaštela u 15. st., postojali su u Kaštelanskom polju protourbani centri. U ranorimsko doba osniva se rimska kolonija Siculi na zapadnome dijelu Kaštelanskoga polja i to na temeljima ranije helenističke luke. Istraživanja lokaliteta Resnik, pod morem i na kopnu, potvrdila su nalazište kasno helenističke i rimske luke, s obiljem nalaza keramike. Posebnost je količina reljefne helenističke keramike u formi vinskih čaša i kratera koja Resnik stavlja u red najvećih nalazišta na istočnoj obali Jadrana.

